

EGZAMIN GIMNAZJALNY 2009

CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA

Klucz punktowania zadań testu

Podróż niejedno ma imię...

GH-1-092, GH-4-092

KWIECIEŃ 2009

Zadania zamknięte

W zadaniach od 1. do 20. podane były cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Uczeń wybierał poprawną odpowiedź i zaznaczał ją na karcie odpowiedzi.

Zadanie 1.

Obszar standardów	Standard	Czynność	Poprawna odpowiedź (1 p.)
czytanie i odbiór tekstów kultury	czytanie tekstu na poziomie dosłownym (1.1)	określenie wpływu książek na wybory życiowe bohatera tekstu	B

Zadanie 2.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji zawartych w tekście (1.3)	wyszukanie w tekście informacji na temat wykształcenia bohatera	C
-----------------------------------	---	---	---

Zadanie 3.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (1.2)	określenie znaczenia wypraw dla bohatera tekstu	D
-----------------------------------	--	---	---

Zadanie 4.

czytanie i odbiór tekstów kultury	czytanie tekstu na poziomie przenośnym (1.1)	odczytanie przenośnego sensu wyrażenia w kontekście wypowiedzi bohatera tekstu	D
-----------------------------------	--	--	---

Zadanie 5.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (1.2)	wskazanie maksymy sformułowanej przez bohatera tekstu	C
-----------------------------------	--	---	---

Zadanie 6.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji zawartych w tekście (1.3)	rozpoznanie centralnego elementu obrazu	D
-----------------------------------	---	---	---

Zadanie 7.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji zawartych w tekście (1.3)	rozpoznanie elementów wyeksponowanych na obrazie za pomocą światła	B
-----------------------------------	---	--	---

Zadanie 8.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu (1.2)	określenie stanu emocjonalnego postaci przedstawionej na obrazie	C
-----------------------------------	------------------------------	--	---

Zadanie 9.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu plastycznego niezbędnego do interpretacji tekstu (1.6)	rozpoznanie rodzaju malarstwa	A
-----------------------------------	--	-------------------------------	---

Zadanie 10.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie środków wyrazu typowych dla tekstów poetyckich (1.4)	rozpoznanie w tekście wyrazów pozwalających na identyfikację podmiotu lirycznego	B
-----------------------------------	---	--	---

Zadanie 11.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (1.2)	określenie stanu emocjonalnego podmiotu lirycznego	C
-----------------------------------	--	--	---

Zadanie 12.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (1.2)	określenie stanu emocjonalnego podmiotu lirycznego	A
-----------------------------------	--	--	---

Zadanie 13.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie środków wyrazu typowych dla tekstów poetyckich (1.4)	rozpoznanie środków poetyckich występujących we fragmencie wiersza	A
-----------------------------------	---	--	---

Zadanie 14.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie w odczytywanych tekstach środków wyrazu i określanie ich funkcji (1.4)	wskazanie środka służącego wyrażeniu podanej intencji wypowiedzi	D
-----------------------------------	---	--	---

Zadanie 15.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (1.2)	określenie głównej myśli tekstu	A
-----------------------------------	--	---------------------------------	---

Zadanie 16.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu historycznego niezbędnego do interpretacji tekstu (1.4)	wskazanie daty podanego wydarzenia historycznego	B
-----------------------------------	---	--	---

Zadanie 17.

czytanie i odbiór tekstów kultury	odczytywanie tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym (1.1)	odczytanie znaczenia określenia użytego w tekście	B
-----------------------------------	--	---	---

Zadanie 18.

czytanie i odbiór tekstów kultury	odczytywanie tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym (1.1)	rozpoznanie celu marzeń i dążeń zbiorowości opisanej w tekście	D
-----------------------------------	--	--	---

Zadanie 19.

czytanie i odbiór tekstów kultury	odnajdywanie związków przyczynowo-skutkowych (1.5)	wskazanie szeregu wydarzeń uporządkowanych z zachowaniem związków przyczynowo-skutkowych	C
-----------------------------------	--	--	---

Zadanie 20.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie w tekście środków wyrazu i określanie ich funkcji (1.4)	klasyfikowanie tekstu ze względu na jego funkcję	A
-----------------------------------	--	--	---

Zadania otwarte

Jeśli w zadaniach punktowanych 0-1 wśród odpowiedzi poprawnych pojawiają się odpowiedzi niepoprawne, uczeń otrzymuje 0 pkt za zadanie.

W zadaniach krótkiej odpowiedzi dopuszczalne są inne sformułowania, jeśli trafnie oddają podany przykładowo sens.

Zadanie 21.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji zawartych w tekście (1.3)	wyszukanie informacji na temat pragnień bohaterów tekstu	1 pkt
-----------------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeśli określił przedmiot marzeń obojga bohaterów.

Odpowiedzi poprawne

Np.:

Karolina i Marcin marzyli o wyjeździe do Anglii (lub do Liverpoolu).

lub

Karolina i Marcin chcieli spotkać się z piłkarzami Liverpoolu, szczególnie z Jerzym Dudkiem.

Uznajemy cytaty przetworzone lub świadomie wykorzystane.

Za niepoprawne uznajemy te odpowiedzi, które odnoszą się do marzeń tylko jednej postaci.

Zadanie 22.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji zawartych w tekście (1.3)	wyszukanie informacji na temat celu działania podanej instytucji	1 pkt
-----------------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeżeli poprawnie podał cel fundacji.

Odpowiedź poprawna

Np. *Celem tej fundacji jest spełnianie marzeń nieuleczalnie chorych dzieci.*

Zadanie 23.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji zawartych w tekście (1.3)	wyszukanie informacji na temat działań podjętych przez bohaterów tekstu	1 pkt
-----------------------------------	---	---	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeżeli podał, w jaki sposób bohaterowie przygotowywali się do podróży do Anglii – wyjaśnił, że intensywnie uczyli się języka angielskiego (lub angielskich słówek).

Odpowiedź poprawna

Np. *Marcin i Karolina pilnie uczyli się języka angielskiego.*

Zadanie 24.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie w tekście środków wyrazu i określanie ich funkcji (1.4)	określenie rodzaju narracji	1 pkt
-----------------------------------	--	-----------------------------	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeżeli poprawnie nazwał rodzaj narracji dominującej w tekście.

Odpowiedź poprawna

Np. *W tekście IV przeważa narracja trzecioosobowa (autorska).*

Odpowiedzi dopuszczalne

narrator trzecioosobowy (trzecioosobowy wszechwiedzący, trzecioosobowy obiektywny, wszechwiedzący)

Zadanie 25.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie w tekście środków wyrazu i określanie ich funkcji (1.4)	wskazanie akapitu, zawierającego najwięcej elementów sprawozdania	1 pkt
-----------------------------------	--	---	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeżeli udzielając odpowiedzi, wypisał z tekstu pierwsze zdanie z IV (ostatniego) akapitu.

Odpowiedź poprawna

Miasto powitało ich piękną pogodą.

Zadanie 26.

tworzenie własnego tekstu	dokonywanie celowych operacji na tekście: przekształcanie tekstu (2.7)	przekształcenie wypowiedzenia w celu uniknięcia potocznych sformułowań	1 pkt
---------------------------	--	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt za przekształcenie wypowiedzi w sposób pozwalający uniknąć wszystkich potocznych sformułowań.

Dopuszcza się przekształcenie zdań w jedno wypowiedzenie.

Uczeń nie otrzymuje punktu, jeżeli przekształcenie jest niepoprawne stylistycznie; zamienił jedno sformułowanie potoczne na inne lub zmienił sens wypowiedzi.

Odpowiedzi poprawne

Np.:

Marcin bardzo przykładał się do nauki angielskich słówek. Nie chciał źle wypaść przed Anglikami.

lub

Marcin pilnie uczył się angielskich słówek. Nie chciał być nieprzygotowany do rozmów z Anglikami.

Zadanie 27.

Uczeń otrzymuje 3 punkty za odtworzenie programu wycieczki spełniającego wszystkie kryteria oceniania.

Kryterium 1.

tworzenie własnego tekstu	tworzenie tekstu o charakterze informacyjnym, dostosowanego do sytuacji komunikacyjnej (2.3)	napisanie planu	1 pkt
---------------------------	--	-----------------	-------

Uczeń otrzymuje punkt za wybranie z tekstu wszystkich istotnych informacji.

Uczeń nie otrzymuje punktu za realizację kryterium, jeżeli popełnił błędy rzeczowe.

Uczeń nie traci punktu, jeżeli odtwarzając przebieg wycieczki, pominął kolację z Jerzym Dudkiem.

Kryterium 2.

tworzenie własnego tekstu	stosowanie zasad organizacji tekstu, tworzenie tekstu na zadany temat, spójnego pod względem logicznym i składniowym (2.4)	tworzenie tekstu logicznie uporządkowanego	1 pkt
---------------------------	--	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt za logiczne uporządkowanie programu wycieczki.

Nie dopuszcza się przestawienia punktów programu.

Kryterium 3.

tworzenie własnego tekstu	stosowanie zasad organizacji tekstu, tworzenie tekstu na zadany temat, spójnego pod względem logicznym i składniowym (2.4)	konsekwentne stosowanie równoważników zdań	1 pkt
---------------------------	--	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt za sformułowanie punktów planu w formie równoważników zdań.

Warunkiem przyznania punktu za to kryterium jest odtworzenie programu z co najmniej trzech dni wycieczki.

Poprawna odpowiedź, np.:

Dzień 1.

1. *Wyjazd z Lublina do Warszawy.*
2. *Nocleg w hotelu Gordon.*

Dzień 2.

1. *Odlot z Okęcia do Londynu.*
2. *Zakwaterowanie w hotelu, obiad.*
3. *Obejrzenie Big Bena.*
4. *Zwiedzanie Buckingham Palace i Westminster Abbey.*
5. *Podziwianie panoramy miasta z Londyńskiego Oka.*

Dzień 3.

1. *Spacer nad Tamizą.*
2. *Przejażdżka ferrari (Marcin), zwiedzanie muzeum figur woskowych Madame Tussauds (Karolina).*

Dzień 4.

1. *W stajniach.*
2. *Spotkanie z jednostkami policji pracującymi z psami.*
3. *Spotkanie z piłkarzami Liverpoolu.*
4. *[Kolacja z Jerzym Dudkiem.]*

Zadanie 28.

Uczeń otrzymuje 6 punktów za napisanie podania spełniającego wszystkie kryteria oceniania.

Za wypowiedź w innej formie niż podanie i na inny temat niż podany w poleceniu nie przyznaje się punktów.

Kryterium 1.

tworzenie własnego tekstu	tworzenie tekstu o charakterze perswazyjnym, dostosowanego do sytuacji komunikacyjnej (2.3)	napisanie podania: sformułowanie prośby określonej w poleceniu	1 pkt
---------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeżeli podanie zawiera:

- sformułowaną w imieniu samorządu szkolnego (może to wynikać z podpisu) prośbę o zgodę na zorganizowanie zbiórki pieniędzy
- wskazanie beneficjenta zbiórki – Fundacji Dziecięca Fantazja.

Kryterium 2.

tworzenie własnego tekstu	formułowanie argumentów uzasadniających własne stanowisko (2.5)	uzasadnienie prośby poprzez celowy dobór informacji	1 pkt
---------------------------	---	---	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeżeli uzasadnił prośbę – wyjaśnił cel podjętych działań, motywację, podał informację o zadaniach statutowych fundacji, np. *pomoc nieuleczalnie chorym dzieciom, chęć uwrażliwienia na cierpienie innych, spełnienie marzeń nieuleczalnie chorych dzieci.*

Kryterium 3.

tworzenie własnego tekstu	stosowanie zasad organizacji tekstu (2.4)	zachowanie formalnych wyróżników podania	1 pkt
---------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeśli zachował wszystkie formalne wyróżniki podania, tj.

- podał nazwę miejscowości oraz datę w formacie: dzień, miesiąc, rok
- jednoznacznie wskazał nadawcę, umożliwiając jego identyfikację i udzielenie odpowiedzi (konkretna osoba lub instytucja)
- wskazał adresata w nagłówku, określając go jako dyrektora szkoły, którą można zidentyfikować bezpośrednio lub na podstawie innych elementów podania; dopuszcza się sformułowanie *nasza szkoła*
- podpisał podanie.

Graficzne rozmieszczenie wyróżników podania nie podlega ocenie.

Kryterium 4.

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem stylistycznym (2.1)	dostosowanie stylu do formy wypowiedzi poprzez posługiwanie się zwrotami charakterystycznymi dla podania	1 pkt
---------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeśli konsekwentnie posługiwał się stylem urzędowym.

Kryterium 5.

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem językowym (2.1)	pisanie poprawne pod względem językowym	1 pkt
---------------------------	---	---	-------

Uczeń otrzymuje punkt za przestrzeganie poprawności językowej (dopuszczalny 1 błąd).

Kryterium 6.

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem językowym (2.1)	przestrzeganie zasad ortografii i interpunkcji	1 pkt
---------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt za przestrzeganie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny).

W wypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się dopuszczalne są 2 błędy ortograficzne i 2 błędy interpunkcyjne, a poprawność ortograficzna jest sprawdzana zgodnie z klasyfikacją błędów dostosowaną do dysfunkcji.

Odpowiedź poprawna

Monika Kopczewska
Kalinowo 4
18-421 Piątnica

Piątnica, 10 III 2008 r.

Dyrektor
Publicznego Gimnazjum im. Ofiar Katynia
w Piątnicy

Zwracam się z prośbą o umożliwienie przeprowadzenia w naszym gimnazjum zbiórki pieniędzy na rzecz Fundacji Dziecięca Fantazja.

Prośbę swą motywuję tym, iż moglibyśmy pomóc wielu nieuleczalnie chorym dzieciom w zrealizowaniu ich marzeń.

Proszę o pozytywne rozpatrzenie mojego podania.

Monika Kopczewska
przewodnicząca Samorządu Szkolnego

Zadanie 29.

Uczeń otrzymuje 15 punktów za napisanie rozprawki spełniającej wszystkie kryteria oceniania.

Za wypowiedź w innej formie niż rozprawka i na inny temat niż podany w poleceniu nie przyznaje się punktów. Punktów za kryteria 5 – 11 nie przyznaje się, jeśli praca jest krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca.

Kryterium 1.

tworzenie własnego tekstu	pisanie tekstu na zadany temat (2.4)	napisanie rozprawki: przywołanie tezy i ustosunkowanie się do niej	1 pkt
---------------------------	--------------------------------------	---	-------

Uczeń otrzymuje punkt za przywołanie tezy zawartej w poleceniu i ustosunkowanie się do niej, tj. wskazanie na różne aspekty podróży.

Kryterium 2.

tworzenie własnego tekstu	formułowanie argumentów uzasadniających własne stanowisko (2.5)	posłużenie się przykładem z arkusza w funkcji argumentacyjnej	1 pkt
---------------------------	---	---	-------

Uczeń otrzymuje punkt za poprawne i funkcjonalne posłużenie się przykładem z arkusza (wybrany przykład ilustruje jeden z aspektów podróży).

Kryterium 3.

tworzenie własnego tekstu	formułowanie argumentów uzasadniających własne stanowisko (2.5)	posłużenie się przykładami spoza arkusza (z literatury, historii) w funkcji argumentacyjnej	2 pkt
---------------------------	---	---	-------

Uczeń otrzymuje punkty za posłużenie się 2 przykładami spoza arkusza (z literatury lub historii, ewentualnie z obu tych dziedzin) dla uzasadnienia swego stanowiska. Jeżeli uczeń podał dwa przykłady (jeden z arkusza, drugi spoza arkusza lub oba spoza arkusza), powinny one dotyczyć różnych aspektów podróży.

Za przykłady spoza literatury lub historii nie przyznaje się punktów.

W wypadku kryteriów 2. i 3. błędy merytoryczne powodują nieprzyznanie punktu za dane kryterium, np.:

- Jeśli uczeń odwołał się do przykładu z literatury, a podał błędne informacje dotyczące imienia i nazwiska autora utworu, tytułu utworu, bohaterów wzmiankowanych wydarzeń lub przypisał podany przez siebie przykład do niewłaściwej lektury, nie otrzymuje punktu za podanie przykładu.
- Jeśli uczeń, odwołując się do przykładu z historii, popełnił błędy rzeczowe (np. podał błędne imię i nazwisko opisywanej postaci, błędnie określił czas wydarzenia, podał wydarzenia niezwiązane z opisywaną osobą, miejscem, okresem historycznym), otrzymuje 0 punktów za podanie przykładu.

Kryterium 4.

tworzenie własnego tekstu	wyciąganie wniosków (2.9)	podsumowanie rozważań	1 pkt
---------------------------	---------------------------	-----------------------	-------

Uczeń otrzymuje punkt za podsumowanie rozważań.

Kryterium 5.

tworzenie własnego tekstu	stosowanie zasad organizacji tekstu (2.4)	zachowanie trójdzielności wypowiedzi	1 pkt
---------------------------	---	--------------------------------------	-------

Uczeń otrzymuje punkt za wyróżnienie treściowych części wypowiedzi, zgodnych ze wskazaną formą.

Kryterium 6.

tworzenie własnego tekstu	stosowanie zasad organizacji tekstu (2.4)	stosowanie graficznej segmentacji tekstu	1 pkt
---------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt za stosowanie graficznej segmentacji tekstu, np. akapitów, interlinii, bloku oraz wyodrębnienie zasadniczych części pracy: wstępu, rozwinięcia, zakończenia.

Kryterium 7.

tworzenie własnego tekstu	tworzenie tekstu spójnego pod względem logicznym i składniowym (2.4)	pisanie tekstu spójnego pod względem logicznym i składniowym	1 pkt
---------------------------	--	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt za napisanie tekstu spójnego pod względem logicznym i składniowym.

Kryterium 8.

tworzenie własnego tekstu	tworzenie wypowiedzi poprawnej pod względem językowym (2.1)	pisanie poprawne pod względem językowym	3 pkt
---------------------------	---	---	-------

Uczeń otrzymuje punkt za przestrzeganie poprawności językowej (dopuszczalne trzy błędy).

4 bł. – 2 pkt

5 bł. – 1 pkt

6 bł. – 0 pkt

Kryterium 9.

tworzenie własnego tekstu	tworzenie wypowiedzi poprawnej pod względem stylistycznym (2.1)	dostosowanie stylu wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej	1 pkt
---------------------------	---	--	-------

Uczeń otrzymuje punkt, jeśli konsekwentnie posługiwał się stylem charakterystycznym dla wyводу argumentacyjnego.

Kryterium 10.

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem językowym (2.1)	przestrzeganie zasad ortografii	2 pkt
---------------------------	---	---------------------------------	-------

Uczeń otrzymuje punkt za przestrzeganie poprawności ortograficznej

0 bł. – 2 pkt

1 bł. – 1 pkt

2 bł. – 0 pkt

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (poprawność ortograficzna jest sprawdzana zgodnie z dostosowaną do tych trudności klasyfikacją błędów).

2 bł. – 2 pkt

3 bł. – 1 pkt

4 bł. – 0 pkt

Kryterium 11.

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem językowym (2.1)	przestrzeganie zasad interpunkcji	1 pkt
---------------------------	---	-----------------------------------	-------

Uczeń otrzymuje punkt za przestrzeganie poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy, w wypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się – 4 błędy).

Odpowiedź poprawna, np.:

Podróżowanie ma długą tradycję. Już od zarania dziejów ludzie przemierzali wielkie przestrzenie w poszukiwaniu miejsca do osiedlenia się, zdobycia żywności czy bogactw, które pozwoliłyby im zapewnić sobie lepsze warunki życia. Również w literaturze podróż była motywem chętnie wykorzystywanym przez twórców. Pisano o podróżach podejmowanych z różnych względów. Cel nadawał podróży określony charakter i choćby dlatego w słowniku pojawiło się wiele wyrazów bliskoznacznych: wyprawa, wycieczka, wędrówka, tułaczka, pielgrzymka i inne. Podróż więc ma naprawdę niejedno imię. Tezę tę postaram się poprzeć przykładami.

Jako pierwszy z nich chciałabym wskazać wyprawy z okresu wielkich odkryć geograficznych. Krzysztof Kolumb jest chyba najbardziej znanym żeglarzem z tego okresu. Przeszedł do historii jako odkrywca Ameryki, chociaż sam był przekonany, że dotarł do Indii. Podejmowane przez niego podróże miały charakter ekspedycji obliczonych na odkrywanie dróg morskich do Azji, skąd sprowadzano np. przyprawy, a przy okazji prowadzących do odkrywania nowych lądów. Chociaż trudno przecenić zasługi Kolumba dla ludzkości, wyprawy tego wybitnego człowieka otworzyły też, niestety, drogę hiszpańskim konkwistadorom.

Inny charakter mają natomiast dalekie podróże Marka Kamińskiego, bohatera tekstu I. Dla niego przemierzanie ogromnych przestrzeni w ekstremalnych warunkach jest wyzwaniem pozwalającym mu sprawdzić granice swoich możliwości. I chociaż porusza się w przestrzeni geograficznej, wybierając jako cel jeden z dwóch biegunów Ziemi lub Himalaje, równocześnie podróżuje w głąb siebie, realizuje swoje marzenia, a to, jak sam przyznaje, jest dla niego sztuką życia.

Chciałabym jeszcze podać przykład specyficznej podróży, jaką była tułaczka polskich emigrantów, typowa dla losu wielu Polaków wygnanych z rodzinnej ziemi. Ten typ podróży doskonale ilustruje historia Skawińskiego, bohatera „Latarnika” Henryka Sienkiewicza. Po klęsce powstania człowiek ten walczył na wielu frontach świata, był wszędzie tam, gdzie trwała walka o wolność. Na starość postanowił odpocząć, pełniąc funkcję latarnika na skalistej wysepce gdzieś na Pacyfiku. Przypadek jednak sprawił, że znowu zaczął się tulać. Dostał polską książkę, „Pana Tadeusza”, i tak się zaczytał, że zapomniał o swoich obowiązkach. Nie zapalił latarni, co spowodowało rozbicie się łodzi, a jego pozbawiło pracy i zmusiło do podjęcia przerwanej podróży – tułaczki.

Przykłady można by mnożyć, ale sądzę, że już z tych kilku opisanych przeze mnie przypadków wynika, że podróż niejedno ma imię. Napisałam o podróżach geograficznych Krzysztofa Kolumba, o podróży stanowiącej według Marka Kamińskiego o doświadczaniu życia i tułaczce polskiego emigranta, a są jeszcze inne, jak na przykład pielgrzymki do miejsc kultu. Myślę więc, że udowodniłam postawioną tezę.